

УДК 811.161.2:368.016]:379.828(07)

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.11>

Наталія ВІННИКОВА

доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, Україна, 04053

ORCID: 0000-0002-5162-4150

Станіслав КАРАМАН

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови факультету української філології, культури і мистецтва, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, Україна, 04053

ORCID: 0000-0003-3186-375

Ольга КАРАМАН

кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови факультету української філології, культури і мистецтва, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, Україна, 04053

ORCID: 0000-0002-5662-4395

Бібліографічний опис статті: Віннікова, Н., Караман, С., Караман, О. (2026). Сучасні підходи до формування джерельної бази педагогічного дослідження здобувачів ступеня доктора філософії. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 1, 75–81, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.11>

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

У статті розкрито продуктивні підходи до формування джерельної бази педагогічного дослідження на сучасному етапі розвитку цифрового суспільства. З'ясовано, що терміне міжгалузеве поняття «підхід» сучасні науковці тлумачать й почасти ототожнюють означений термін з такими поняттями, як «технологія», «принцип», «метод», «парадигма», «тип навчання», що спричиняє виникненню двозначності, термінологічної неузгодженості у терміносистемі. У педагогічній галузі утрадиційнено поняття «підхід» розглядають як методологічну категорію, що позначає складне багатовимірне явище, системну сукупність якого становлять принципи, технології, методи, прийоми, засоби й форми навчання. У межах нашої розвідки поняття «підхід» потлумачено як спосіб організації дій, спрямований на розв'язання конкретних завдань, досягнення цілей, основними характеристиками якого є концептуальність, методологічність, цільова спрямованість.

Аналіз і синтез напрацювань науковців педагогічної галузі з означеної проблеми дають змогу констатувати, що сучасна джерелознавча база педагогічного дослідження трансформувалася з пасивного накопичення різногалузевої літератури в динамічну інтелектуальну систему, яка віддзеркалює інноваційність наукового мислення, ерудицію, стратегію авторського пошуку, способи опрацювання наукової інформації, інтерпретування процесів, позицій з проблем освітньої галузі, що водночас вплинуло на зміну підходів до формування джерельної бази педагогічного дослідження.

Синтез результатів наукових розвідок сучасних дослідників педагогічної галузі дав змогу виокремити пріоритетні підходи до формування джерельної бази педагогічного дослідження, зокрема: 1) мережевий підхід; 2) міждисциплінарний підхід; 3) автоматичне управління джерелами; 4) герменевтичний підхід; 5) компаративістський підхід, що дають змогу динамічно генерувати покликання згідно з вимогами ДСТУ або АРА.

Констатовано, що кожен із описаних підходів до формування джерельної бази педагогічного дослідження постійно зазнає доповнень і змін з урахуванням тенденцій у цифровізації усіх сфер функціонування сучасного суспільства, процесів глобалізації й інтеграції в міжнародній співпраці, адже в умовах домінування цифрової парадигми традиційні архіви поступаються електронним ресурсам, відтак надважливим для дослідника-початківця стає вміння працювати з наукометричними базами, такими, як: Google Scholar та Web of Science. Акцентовано, що важливим складником наукової діяльності дослідника є використання відкритих освітніх ресурсів (OER) та цифрових репозиторіїв закладів вищої освіти, що уможливує швидкий доступ до необхідних джерел інформації, своєчасне опрацювання, аналіз та синтез наявних джерел інформації у відкритому доступі, а також здійснення теоретичних узагальнень і формулювання висновків.

Окреслені й проаналізовані в статті підходи до формування джерельної бази педагогічного дослідження здобувачів ступеня доктора філософії розглянуто як тривимірний феномен, що поєднує технологічний вимір (автоматизація й використання бібліографічних менеджерів (Zotero, Mendeley); методологічний вимір (інтегрування герменевтичної інтерпретації з компаративістським аналізом міжнародного досвіду); етичний вимір (безкомпромісне дотримання академічної доброчесності й критичний відбір наукових джерел).

Ключові слова: джерелознавство, педагогічне джерелознавство, джерельна база, педагогічне дослідження, підхід, підхід до формування джерельної бази педагогічного дослідження, наукометричні бази, академічна доброчесність, бібліографічні менеджери, засоби цифровізації, здобувач ступеня доктора філософії.

Nataliia VINNIKOVA

Doctor of Science in Philology, Professor, Vice-Rector for Research and International Affairs, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Bulvarno-Kudriavska str., 18/2, Kyiv, Ukraine, 04053

ORCID: 0000-0002-5162-4150

Stanislav KARAMAN

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Department of Ukrainian Language at the Faculty of Ukrainian Philology, Culture and Art, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Bulvarno-Kudriavska str., 18/2, Kyiv, Ukraine, 04053

ORCID: 0000-0003-3186-375

Olha KARAMAN

Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Department of Ukrainian Language at the Faculty of Ukrainian Philology, Culture and Art, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Bulvarno-Kudriavska str., 18/2, Kyiv, Ukraine, 04053

ORCID: 0000-0002-5662-4395

To cite this article: Vinnikova, N., Karaman, S., Karaman, O. (2026). Suchasni pidkhody do formuvannia dzherelnoi bazy pedahohichnoho doslidzhennia zdobuvachiv stupenia doktora filosofii [Contemporary approaches to the formation of the source base of pedagogical research of doctor of philosophy degree students]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 75–81, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.11>

CONTEMPORARY APPROACHES TO THE FORMATION OF THE SOURCE BASE OF PEDAGOGICAL RESEARCH OF DOCTOR OF PHILOSOPHY DEGREE STUDENTS

This article explores productive approaches to developing a foundation for pedagogical research at the current stage of digital society's development. It has been established that contemporary scholars interpret the interdisciplinary terminology of «approach» in various ways, often equating it with concepts such as «technology», «principle», «method», «paradigm», and «learning type», leading to ambiguity and terminological inconsistency within the terminology system. In the field of pedagogy, the concept of «approach» is traditionally regarded as a methodological category denoting a complex multidimensional phenomenon whose systemic structure comprises principles, technologies, methods, techniques, tools, and forms of instruction. Within the framework of this study, the concept of «approach» is interpreted as a way of organizing actions aimed at solving specific tasks and achieving defined goals, the main characteristics of which are conceptuality, methodological grounding, and goal orientation.

The analysis and synthesis of scholarly contributions in the field of pedagogy on the stated issue make it possible to assert that the contemporary source base of pedagogical research has transformed from the passive accumulation of multidisciplinary literature into a dynamic intellectual system. This system reflects the innovativeness of scholarly thinking, erudition, the strategy of the author's research inquiry, methods of processing scientific information, and the interpretation of processes and positions related to issues in the educational field, which, in turn, has led to changes in approaches to the formation of the source base of pedagogical research.

The synthesis of the results of scholarly studies conducted by contemporary researchers in the field of pedagogy made it possible to identify priority approaches to the formation of the source base of pedagogical research, namely: (1) the network-based approach; (2) the interdisciplinary approach; (3) automated source management; (4) the hermeneutic approach; and (5) the comparative approach, which enable the dynamic generation of references in accordance with DSTU or APA requirements.

It has been stated that each of the described approaches to the formation of the source base of pedagogical research is continuously supplemented and modified in accordance with trends in the digitalization of all spheres of contemporary society, as well as the processes of globalization and integration in international cooperation. Under the dominance of the digital paradigm, traditional archives are giving way to electronic resources; therefore, the ability to work with scientometric databases such as Google Scholar and Web of Science becomes critically important for novice researchers. It is emphasized that an essential component of a researcher's scholarly activity is the use of open educational resources (OER) and digital repositories of higher education institutions, which enables rapid access to the necessary sources of information, timely processing, analysis, and synthesis of available open-access materials, as well as the implementation of theoretical generalizations and the formulation of conclusions.

The approaches to the formation of the source base of pedagogical research of Doctor of Philosophy degree students outlined and analyzed in the article are considered as a three-dimensional phenomenon that integrates the technological dimension (automation and the use of bibliographic managers such as Zotero and Mendeley), the methodological dimension (the integration of hermeneutic interpretation with comparative analysis of international experience), and the ethical dimension (uncompromising adherence to academic integrity and the critical selection of scholarly sources).

Key words: *source studies, pedagogical source studies, source base, pedagogical research, approach, approach to the formation of the source base of pedagogical research, scientometric databases, academic integrity, bibliographic managers, digitalization tools, Doctor of Philosophy degree students.*

Актуальність проблеми. У системі підготовки здобувачів ступеня доктора філософії джерелознавству як міждисциплінарній галузі відведено особливе місце, оскільки означена дисципліна слугує своєрідним орієнтиром та методологічним підґрунтям для різногалузевих наукових досліджень, педагогічних зокрема, забезпечуючи їх об'єктивність та верифікованість. Окремим сегментом загального джерелознавства, пов'язаним з освітньою практикою, є педагогічне джерелознавство, що має дворівневу структуру, яка віддзеркалює теоретичні й прикладні аспекти освітньої галузі. Водночас загальні методи дослідження та підходи до формування джерельної бази педагогічного дослідження здобувачів ступеня доктора філософії постійно зазнають відповідних трансформацій на різних часових відтинках.

Дослідник-початківець покликаний опанувати змістові характеристики термічних понять наукової галузі й вільно оперувати ними під час продукування тексту педагогічного дослідження, оволодіти вміннями і навичками роботи з інформацією у всіх її формах і різних джерелах, напрацювати навички оброблення наукових та фактографічних джерел для проведення дослідження, оволодіти методами й підходами до пошуку джерел наукової інформації, мати належний рівень критичного мислення для відбору й аналізу джерел дослідження, а також вміння оформлювати покликання в науковому тексті відповідно до сучасних вимог.

Динамічні зміни, тотальна цифровізація усіх сфер життєдіяльності суспільства зумовлюють постійне оновлення методологічних підходів

до формування джерельної бази у царині тієї чи тієї наукової галузі, педагогічної зокрема, напрацювання продуктивних стратегій дослідницького пошуку, які корелюють із запитами й потребами сьогодення, а відтак й актуалізують обрану проблему цієї наукової студії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз і синтез напрацювань науковців педагогічної, лінгводидактичної та лінгвістичної галузей в ретроспективі (О. Адаменко, О. Башкір, І. Бондар, Н. Віннікова, В. Вітюк, С. Гончаренко, О. Горошкіна, М. Греб, М. Жигалкіна, С. Караман, О. Караман, М. Козолуп, Ж. Колоїз, Р. Комар, В. Курило, С. Ларенкова, В. Лозова, О. Локшина, О. Овчарук, О. Олексюк, С. Сисоєва, Г. Степенко, О. Сухомлинська, В. Тушева, Є. Хриков та ін.) дають змогу відстежити тенденції й трансформації, зумовлені переосмисленням змісту, функцій, методології джерелознавства, підходів до формування джерельної бази в контексті сучасних реалій.

Спостережено, що в останнє десятиріччя формування джерельної бази в педагогічних дослідженнях трансформувалося з технічного процесу в стратегічний, що визначає його валідність. Визнаними пріоритетами в сучасному педагогічному джерелознавстві об'єктивно стали цифрова парадигма, принцип системності та мережевий підхід, розроблення та впровадження дослідницьких проєктів, інтерпретування отриманих результатів проведеного дослідження, поширення інформації про проблематику наукових досліджень, використання цифрових інструментів для створення, збереження, накопичення теоретичних і практичних результатів дослідження.

Виділення нерозв'язаних раніше частин загальної проблеми. В умовах домінування цифрової парадигми традиційні архіви поступаються електронним ресурсам, відтак надважливим для дослідника-початківця стає вміння працювати з наукометричними базами, такими, як: Google Scholar та Web of Science. Водночас важливим складником наукової діяльності дослідника є використання відкритих освітніх ресурсів (OER) та цифрових репозиторіїв закладів вищої освіти, що уможливило швидкий доступ до необхідних джерел інформації, своєчасне опрацювання, аналіз та синтез наявних джерел інформації у відкритому доступі, а також здійснення теоретичних узагальнень і формулювання висновків. Крім того, дослідник має змогу відстежувати у стислі терміни динаміку змін та процесів в аспекті досліджуваної проблеми, що знайшла відображення в конкретному джерелі.

Інтенсивне накопичення різної за якістю наукової інформації в умовах сучасних викликів світового масштабу спонукає наукову спільноту до випрацювання чітких орієнтирів і методологічних підходів до формування джерельної бази педагогічного дослідження, а також екстраполювання їх в теоретико-прикладні аспекти індивідуальних досліджень здобувачів ступеня доктора філософії.

Мета статті – окреслити й проаналізувати сучасні підходи до формування джерельної бази педагогічного дослідження здобувачів ступеня доктора філософії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний етап розвитку педагогічної науки, що функціонує в умовах постійних трансформацій і реформ та цифровізації усіх сфер життєдіяльності суспільства, зумовлює необхідність здійснення історико-педагогічного аналізу, адаптування й застосування ідей видатних педагогів у сучасній педагогічній практиці, використання накопиченого особистісно-професійного досвіду для розв'язання наукових та фахових завдань, аналізу міждисциплінарних явищ і процесів, а також застосування методів наукового пізнання, проведення науково-дослідної діяльності, педагогічних експериментів, розроблення та впровадження інноваційних проєктів, поширення інформації про проблематику наукових досліджень, використання цифрових інструментів для створення, збереження, нако-

пичення теоретичних і практичних результатів дослідження, здійснення теоретичних узагальнень і формулювання висновків.

У процесі аналізу й синтезу здобутків представників педагогічної думки різних поколінь з'ясовано, що особливу увагу під час формування джерельної бази педагогічного дослідження науковці акцентують на дотриманні принципу системності як під час викладу теоретичних основ досліджуваної проблеми, так і під час реалізації мережевого підходу, оскільки джерельна база нині втратила форму лінійного списку літератури й набула статусу складної мережі, де визначальне місце відведено: нормативно-правовим актам, законам України з питань освіти, постановам Кабінету Міністрів України, наказам МОН України, концепціям, а також аналізу стратегій розвитку освіти на сайті Верховної Ради України, статистичним даним, які репрезентують верифіковані показники з Держстату України, міжнародного досвіду, віддзеркаленого у звітах та рекомендаціях UNESCO та OECD.

Окремі дослідники (О. Башкір, Н. Віннікова, В. Вітюк, С. Гончаренко, О. Горошкіна, В. Желанова, Г. Іванюк, С. Караман, О. Караман, В. Курило, В. Лозова, О. Локшина, О. Олексюк, С. Сисоєва, В. Тушева, Л. Хоружа, Є. Хриков та ін.) формування джерельної бази педагогічного дослідження правомірно розглядають у контексті міждисциплінарної інтеграції, оскільки залучення джерел із суміжних галузей, зокрема, психології, психолінгвістики, лінгвістики, лінгводидактики, соціології, когнітивістики тощо сприяє належному обґрунтуванню авторської позиції, а також програм педагогічних експериментів і розроблених методик. Сучасні науковці міждисциплінарний підхід розглядають як продуктивний шлях для комплексного вивчення складних проблем з різних позицій, поєднуючи методи та теорії міждисциплінарного характеру, використовуваних для розв'язання прикладних завдань (Ковалів, 2009; Кучерук, 2019; Рашкевич, 2022; Хриков, 2013; Олексюк, 2020).

У дисертаційній праці здобувач ступеня доктора філософії має розробити науковий апарат дослідження; схарактеризувати зміст базових понять дослідження; здійснити історико-педагогічний аналіз теоретичних здобутків; обґрунтувати теоретико-прикладні засади дослідження; розкрити основну ідею дослідження; описати

принципи навчання, підходи до навчання, методи, прийоми, засоби та форми організації освітнього процесу; запропонувати інноваційні технології, авторську методику, (концепцію, методичну систему тощо), сформулювати теоретичні узагальнення з проблемами дослідження з виокремленням перспективних напрямів студіювання (Ковалів, 2009; Кучерук, 2019; Рашкевич, 2022).

Поділяємо позицію С. Сисоевої та Т. Кристопчук, що «критичний аналіз вимагає ерудиції, належного рівня знань, підготовки дослідника і має розкривати: основну ідею автора публікації, його погляди; сутність полеміки автора з іншими дослідниками; найбільш переконливі положення; питання, які залишилися не висвітленими; перспективні напрями подальших наукових досліджень (Сисоева, Кристопчук, 2013).

В умовах надлишку різноманітної інформації, яку опрацьовує здобувач ступеня доктора філософії, критично важливою є проблема виявлення й відсіювання фейкових видань зі спотвореною науковою інформацією. Сучасний дослідник має володіти належним рівнем критичного мислення, науковою ерудицією, напрацьованою під час роботи з матеріалами публікацій, індексованих в авторитетних базах даних, а також науковими студіями, рекомендованими в освітньо-науковому середовищі закладу вищої освіти.

Оптимальному формуванню джерельної бази педагогічного дослідження в умовах цифрового суспільства сприяє й такий продуктивний підхід, як автоматизація управління джерелами, який реалізують з використанням бібліографічних менеджерів, зокрема: Zotero або Mendeley, що нині набуває статусу стандарту, оскільки дає змогу не лише систематизувати джерела, а й інтенсивно генерувати покликання згідно з вимогами ДСТУ або APA.

Узагальнення здобутків науковців педагогічної галузі в сегменті окресленої проблеми дає підстави констатувати, що якість отриманих результатів та достовірність сформульованих висновків у дисертаційній праці значною мірою залежить від реалізації технологічного складника дослідницької стратегії, тобто від формування джерельної бази наукової праці. У цьому контексті як науково доцільні розглядаємо рекомендації О.Адаменко щодо відбору джерел, зорієнтовані на принципи, які уможливають оптимальне охоплення найбільш суттєвих фактів з проблеми дослідження, зокрема: первинна

інформація, що надходить з різних джерел, має бути взаємно доповнюваною, різноманітною та найбільш повно відображати всі аспекти дослідження; дані, що містяться у відібраних джерелах, мають забезпечувати надійність отриманої первинної інформації, тобто мають давати не лише повну й багатогранну, а й достовірну інформацію (Хриков, 2013).

У процесі ретроспективного аналізу, присвячених оптимальному формуванню джерельної бази педагогічного дослідження, з'ясовано, що на сучасному етапі розвитку педагогічної думки відбір джерел ґрунтується на принципі інформаційної відкритості, зумовленому об'єктивною потребою часу – відходом від «лінійного» цитування й переорієнтуванням на критичний аналіз, оскільки джерела необхідно класифікувати не лише за типом (архівні, друковані, електронні), а й за рівнем їх верифікації в міжнародних системах.

Здобувач ступеня доктора філософії здійснює науково-дослідницьку діяльність в умовах цифровізації наукової галузі, тому має усвідомлювати, що виняткового значення в цьому контексті набуває реалізація герменевтичного підходу, що охоплює дослідницький діапазон від пошуку до розуміння, тобто не лише прочитання, а й віртуальний діалог із текстом дібраного джерела. Водночас герменевтичний підхід зумовлює врахування сучасним дослідником історичного та соціокультурного тла створення джерела, оскільки педагогічна ідея минулого не може бути адекватно оцінена поза контекстом тогочасної парадигми. Крім того, домінантою слугує інтерпретування смислів, коли дослідник-початківець розрізняє задеклароване авторами у змісті джерела та реальний стан явищ, процесів, механізмів, подій. Так зване герменевтичне коло дає змогу зрозуміти педагогічну систему через аналіз частин (окремих джерел) і навпаки. У межах герменевтичного підходу виокремлено такий важливий чинник, як суб'єктивність дослідника, що є своєрідним маркером індивідуальної дослідницької ерудиції, яка впливає на трактування змісту джерел.

У сучасних реаліях педагогічне джерелознавство як наукова галузь зумовлює вихід за межі вузьконаціонального дискурсу, тому компаративістський підхід, розроблений у кінці ХХ – на початку ХХІ століття, сприяє розширенню джерельного поля наукової праці й слугує діе-

вим чинником, що дає змогу, по-перше, зіставляти національні нормативні акти з глобальними стратегіями (до прикладу, Education 2030 від UNESCO); по-друге, здійснювати термінну верифікацію, ужоджуючи поняттєвий апарат української педагогіки з міжнародним науковим тезаурусом; по-третє, використовувати транснаціональні бази даних (ERIC, DOAY) для пошуку альтернативних моделей розв'язання педагогічних проблем. У працях дослідників української порівняльної педагогіки (О.Локшина, Н.Лавриченко, М.Красовицький, О.Овчарук, А.Сбруєва, Г.Степенко та ін.) висвітлено методологію порівняльної педагогіки, проаналізовано моделі підготовки вчителів в умовах НУШ, а також зміст навчальних програм у країнах Європи, описано тенденції в європейській освіті (Локшина, Сбруєва, Красовицький, Овчарук, 2015).

Стрімкий розвиток цифрових технологій, широке застосування штучного інтелекту у різних сферах суспільного життя зумовили об'єктивну появу й утвердження як пріоритетного етичного виміру у формуванні джерел, пов'язаного з розвитком у здобувачів ступеня доктора філософії інтелектуальних і моральних якостей, винятково важливих для успішної наукової діяльності, зокрема: розвиток самостійності, відповідальності та етичної свідомості, що стимулюють внутрішнє особистісне зростання, формування ціннісних орієнтирів та усвідомлення власної місії у науці й суспільстві. Окреслена інтегрована сукупність особистісних якостей дослідника у науковому обігу названа академічною доброчесністю в роботі з джерелами.

Академічна доброчесність як особистісна характеристика сучасного дослідника передбачає оптимальний добір рецензованих джерел із високим імпаکت-фактором, чітке розмежування між авторським продукуванням ідей та результатами роботи алгоритмів ШІ як протидію цифровому плагіату, а також дотримання принципу відкритої науки (надання доступу до первинних джерел і статистичних даних експерименту для забезпечення відтворюваності дослідження).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Окреслені й проаналізовані в статті підходи до формування джерельної бази педагогічного дослідження здобувачів ступеня доктора філософії розглянуто як тривимірний феномен, що поєднує технологічний вимір (автоматизація й використання бібліографічних менеджерів (Zotero, Mendeley); методологічний вимір (інтегрування герменевтичної інтерпретації з компаративістським аналізом міжнародного досвіду); етичний вимір (безкомпромісне дотримання академічної доброчесності й критичний відбір наукових джерел), що спонукає до усвідомленої, самостійної, активної дослідницької діяльності й сприяє якісному формуванню джерельної бази педагогічного дослідження здобувачів ступеня доктора філософії.

Перспективи подальших наукових студій убачаємо в дослідженні принципів, методів формування джерельної бази педагогічного дослідження як об'єктивної необхідності випрацювання чітких методологічних орієнтирів та наукового інструментарію, зорієнтованих на підвищення якості індивідуального дослідницького продукту.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Академічне письмо. / Укл. Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв : НУК, 2022. 116 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
3. Караман С. О., Греб М. М., Горошкіна О. М., Горошкін І. О. Функції QR-кодів у структурі підручника української мови. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020, Том 78. № 4.
4. Ковалів Ю. І. Абетка дисертанта: Методологічні принципи написання дисертації. Київ : Твімінтер, 2009. 460 с.
5. Козолуп М., Комар Р. Навчання академічного письма у вищій школі : теоретико-методологічні засади. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Т. 2. № 29. С. 220–225.
6. Колоїз Ж. В. Вектор наукових пошуків у методології. *Сучасні тенденції методики навчання: мовно-літературна царина: колективна монографія / за ред. З. П. Бакум. Кривий Ріг : КДПУ, 2023. С. 217–251.*
7. Кучерук О. А., Караман С. О., Караман О. В., Віннікова Н. М. Використання ІКТ для формування фахових компетентностей у майбутніх учителів української мови і літератури. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Том 71. № 3. С. 874–885.
8. Кучерук О. А., Караман С. О., Караман О. В. Науково-освітні електронні бібліотеки у фаховій підготовці майбутніх учителів-словесників. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Том 65. № 3. С. 152–165.
9. Мартинюк О. М. Академічне письмо : навч.- метод. видання. Луцьк : Вежа, 2021. 48 с.

10. Методологія та організація наукових досліджень / Укл. Н. В. Рашкевич, Ю. А. Отрош. Харків, 2022. 291 с.
11. Методологічні засади педагогічного дослідження: монографія/ за заг. ред. В. С. Курила, Є. М. Хрикова. 2013. 248 с.
12. Олексюк О. М., Тушева В. В. Методологія наукових досліджень у галузі мистецтва та музичної педагогіки. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 176 с.
13. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія/ Авт. кол.: О. Локшина, А. Сбруєва, М. Красовицький, О. Овчарук та ін. Київ: Пед. думка, 2015. 176 с.
14. Романюк С., Караман О., Онишків З., Василик М., Странова Г. Використання мультимедійних технологій у розвитку методичної компетентності майбутніх учителів. *Eduweb*. 2024. Вип. 2. С. 197–208.
15. Сисоєва С. О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с.
16. Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики: монографія / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. 352 с.
17. Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків, 2018. 294 с.

REFERENCES:

1. Kostyrko T. M., Larenkova S. V., Bondar I. V., Zhyhalkina M. S. (ed.) (2022). *Akademichne pysmo*. Mykolaiv : NUK, 116 s.
2. Honcharenko S. U. (2008). *Pedahohichni doslidzhennia: metodolohichni porady molodym naukovtsiam*. Vinnytsia: DOV «Vinnytsia», 278 s.
3. Karaman S. O., Hreb M. M., Horoshkina O. M., Horoshkin I. O. (2020). Funktsii QR-kodiv u strukturi pidruchnyka ukraïnskoi movy. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*. Tom 78. № 4.
4. Kovaliv Yu. I. (2009). *Abetka dysertanta: Metodolohichni pryntsyupy napysannia dysertatsii*. Kyiv : Tviminter, 460 s.
5. Kozolup M., Komar R. (2020). *Navchannia akademichnoho pysma u vyshchii shkoli : teoretyko-metodolohichni zasady. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. T. 2. № 29. S. 220–225.
6. Koloiz Zh. V. (2023). *Vektor naukovykh poshukiv u metodolohii. Suchasni tendentsii metodyky navchannia: movno-literaturna tsaryna: kolektyvna monohrafiia / za red. Z. P. Bakum*. Kryvyi Rih : KDPU, S. 217–251.
7. Kucheruk O. A., Karaman S. O., Karaman O. V., Vinnikova N. M. (2019). *Vykorystannia IKT dlia formuvannia fakhovykh kompetentnosti u maibutnikh uchyteliv ukraïnskoi movy i literatury. Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*. Tom 71. № 3. S. 874–885.
8. Kucheruk O. A., Karaman S. O., Karaman O. V. (2018). *Naukovo-osvitni elektronni biblioteki u fakhovii pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv-slovesnykiv. Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*. Tom 65. № 3. S. 152–165.
9. Martyniuk O. M. (2021). *Akademichne pysmo : navch.- metod. vydannia*. Lutsk : Vezha, 48 s.
10. Rashkevych N. V., Otrosh Yu. A. (ed.) (2022). *Metodolohiia ta orhanizatsiia naukovykh doslidzhen*. Kharkiv, 291 s.
11. Kuryla V. S., Khrykova Ye. M. (ed.) (2013). *Metodolohichni zasady pedahohichnoho doslidzhennia: monohrafiia*. 248 s.
12. Oleksiuk O. M., Tusheva V. V. (2020). *Metodolohiia naukovykh doslidzhen u haluzi mystetstva ta muzychnoi pedahohiky*. Kyiv: Kyivskiy universytet imeni Borysa Hrinchenka, 176 s.
13. Lokshyna O., Sbruieva A., Krasovytskyi M., Ovcharuk O. ta in. (2015). *Porivnialna pedahohika: metodolohichni oriientyry ukraïnskykh komparatyvistiv: khrestomatiia*. Kyiv: Ped. dumka, 176 s.
14. Romaniuk S., Karaman O., Onyshkiv Z., Vasylyk M., Storanova H. (2024). *Vykorystannia multymediinykh tekhnologii u rozvytku metodychnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv. Eduweb*. Vyp. 2. S. 197–208.
15. Sysoieva S. O., Krystopchuk T.Ye. (2013). *Metodolohiia naukovo-pedahohichnykh doslidzhen*. Rivne: Volynski oberehy, 360 s.
16. Palykhaty E., Petryshynoi O. (ed.) (2021). *Stratehichni napriamy rozvytku suchasnoi ukraïnskoi lnhvodydaktyky: monohrafiia*. Ternopil: Pidruchnyky i posibnyky, 352 s.
17. Khrykov Ye. M. (2018). *Metodolohiia pedahohichnoho doslidzhennia: monohrafiia*. Kharkiv, 294 s.

Дата першого надходження статті до видання: 14.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 19.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 23.04.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

